

บทที่ 8

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การยอมรับเทคโนโลยีจากตะวันตกและนวัตกรรมใหม่ๆ ของประเทศไทยนั้น มักจะเริ่มต้นจากการยอมรับของบรรดาชนชั้นสูง (Elite) ในสังคมไทยก่อน แล้วจึงแพร่หลายสู่คนทั่วไป (Popularize) เทคโนโลยีเรื่องการถ่ายภาพก็เช่นเดียวกัน เริ่มจากพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในการยอมรับและเผยแพร่เทคโนโลยีนี้ จนกระทั่งแพร่หลายสู่ขุนนาง ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป

การที่เทคโนโลยีใหม่ๆ จะแพร่หลายได้รวดเร็วเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเทคโนโลยีนั้นมีความสลับซับซ้อนและยุ่งยากมากน้อยเพียงใด หากเทคโนโลยีนั้นยุ่งยากและมีความสลับซับซ้อนมาก ก็จะมีผู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีนั้นได้น้อย เช่น เทคโนโลยีเรื่องกล้องถ่ายรูป เป็นต้น กล้องถ่ายรูปเมื่อเข้ามาใหม่ๆ เป็นเทคโนโลยีที่มีความสลับซับซ้อน กระบวนการในการถ่ายรูป ล้างฟิล์ม และอัดขยายรูป เป็นกระบวนการที่ยุ่งยาก ผู้ที่จะสามารถถ่ายรูป ล้างฟิล์ม อัดขยายรูปได้ต้องเป็นคนที่สนใจจริงๆ และค้นคว้าหาความรู้จากตำราภาษาต่างประเทศเท่านั้น เพราะเหตุว่าเป็นเทคโนโลยีตะวันตก

เทคโนโลยีที่ยุ่งยากซับซ้อน เช่น เทคโนโลยีในเรื่องของการถ่ายภาพและภาพยนตร์นี้ หากจะทำให้แพร่หลายอย่างรวดเร็วจำเป็นจะต้องมีการถ่ายทอดโดยสถาบันการศึกษาที่สอนวิชาการด้านนี้โดยเฉพาะ

แต่เดิมา การถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านวิชาช่างของคนไทยเรา มักจะถ่ายทอดกันภายในครอบครัวจากรุ่นพ่อสู่รุ่นลูก หากจะทำให้วิชาชีพเหล่านี้แพร่หลาย จำเป็นจะต้องมีการตั้งโรงเรียนเพื่อให้สามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้ในคราวละมากๆ

กล่าวได้ว่าความรู้เรื่องการถ่ายรูปในยุคแรกๆ ที่ยังไม่มีสถาบันสอนถ่ายภาพและภาพยนตร์ เป็นความรู้ที่จำกัดเฉพาะในหมู่ชนชั้นสูง ชาวต่างประเทศ และชาวจีนที่ประกอบอาชีพเปิดร้านถ่ายรูป ดังนั้นหากไม่มีบุคคลผู้ริเริ่มเผยแพร่ความรู้เรื่องการถ่ายรูปในระยะแรกๆ ความรู้นั้นก็คงจะเป็นความรู้ที่จำกัดหรือใช้เวลานานกว่าจะแพร่หลาย

ดังนั้น จากที่กล่าวมาแล้ว ศาสตราจารย์สนั่น ปัทมะทิน เป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้บุกเบิกความรู้เรื่องการถ่ายภาพในยุคแรกๆ ซึ่งก็มีใช้มีแต่เพียงศาสตราจารย์สนั่นเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่เป็นผู้บุกเบิกค้นคว้าเรื่องการถ่ายภาพด้วยตนเอง แต่ด้วยคุณสมบัติที่โดดเด่นของศาสตราจารย์สนั่น ก็สามารถเป็นทั้งช่างเทคนิคและนักวิชาการได้ในขณะเดียวกัน ประกอบกับคุณสมบัติของการเป็นนักเขียน ทำให้ศาสตราจารย์สนั่นเป็นผู้เผยแพร่ความรู้ด้านการถ่ายภาพและภาพยนตร์ด้วยการแต่งตำราเผยแพร่ความรู้ทางด้านนี้ออกไป และยังเป็นอาจารย์ผู้สอนการถ่ายภาพคนแรกๆ ของสถาบันที่มีการสอนถ่ายภาพและภาพยนตร์เป็นแห่งแรก

การที่บุคคลใดจะเป็นนักบุกเบิกความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้นั้น นอกจากคุณสมบัติส่วนตัวที่เหมาะสมแล้ว จำเป็นจะต้องมีบริบททางสังคมและปัจจัยแวดล้อมเอื้ออำนวย ดังจะเห็นได้จากกรณีของศาสตราจารย์สนั่น ปัทมะทิน

สังคมไทยเป็นสังคมที่บริบทเทคโนโลยีตะวันตก ดังจะเห็นได้จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นผู้ยอมรับและใช้เทคโนโลยีจากตะวันตกตลอดมา เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามาในปัจจุบัน อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เป็นเทคโนโลยีที่ต้องมีการเรียนรู้และการแพร่หลายเช่นเดียวกับเทคโนโลยีเรื่องการถ่ายภาพและภาพยนตร์

ดังนั้น การศึกษาบทบาทของศาสตราจารย์สนั่น ปัทมะทิน ที่มีต่อพัฒนาการภาพถ่ายและภาพยนตร์ในเมืองไทย จึงเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ชีวิตและผลงานของบุคคลซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักสื่อสารมวลชนและเป็นแบบอย่างสำหรับผู้ที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ว่าการจะเป็นนักบุกเบิกในด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ นั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง และหากประเทศไทยมีบุคคลที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับศาสตราจารย์สนั่น เป็นจำนวนมากก็น่าจะทำให้สังคมไทยพัฒนาไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยในลักษณะการบันทึกประวัติชีวิตบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ต่อวงการสื่อสารมวลชนไทยท่านอื่นๆ บ้าง ตัวอย่างเช่น บุคคลที่อยู่ในแวดวงการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา เป็นต้น
2. การทำวิจัยในลักษณะการบันทึกประวัติชีวิตบุคคลเช่นนี้ ควรจะทำการวิจัยเมื่อบุคคลที่ผู้วิจัยต้องการทำบันทึกประวัติชีวิต มีอายุอยู่ในวัยพอสมควร ไม่สูงอายุจนเกินไปนัก